

DIFFERENCES AND SIMILARITIES BETWEEN ACCOUNTING AND TAX REGULATIONS

CONFRUNTĂRI ȘI ASEMĂNĂRI ÎNTRE CONTABILITATE ȘI REGLEMENTĂRI FISCALE

CHIPRISEAN Maria, studentă, specialitatea: Contabilitate
Academia de Studii Economice din Moldova, Republica Moldova,
Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61, www.ase.md
e-mail autor: chiprisean.maria@ase.md

Abstract: *The relationship between accounting and taxation is shaped by their distinct objectives and regulatory requirements. Accounting aims to provide a transparent and accurate representation of an entity's financial position, on contrast, taxation is primarily concerned with the correct assessment and collection of taxes. Due to these divergences, adjustments between accounting profit and taxable profit are often required, resulting in additional compliance and reporting obligations. However, efforts have been made to harmonize accounting and taxation through international financial reporting standards and national regulations, aiming to reduce inconsistencies and enhance financial transparency. This paper examines the main areas of convergence and divergence between accounting and taxation, focusing on the impact of legislative frameworks on financial reporting and tax obligations. Furthermore, it explores potential alignment strategies to improve consistency and compliance, ensuring a more efficient interaction between the two systems.*

Keywords: *tax law, Fiscal policies, accounting, financial reporting*

JEL CLASSIFICATION: H30, M40

INTRODUCERE

Contabilitatea și reglementările fiscale reprezintă două domenii interconectate, dar cu obiective și principii distincte. În timp ce contabilitatea are ca scop prezentarea unei imagini fidele a situației financiare a unei entități, reglementările fiscale sunt orientate spre calcularea și colectarea corectă a impozitelor datorate statului. Diferențele dintre aceste două sisteme pot genera discrepanțe în raportarea financiară și obligațiile fiscale, motiv pentru care este esențială o înțelegere clară a asemănarilor și confruntărilor dintre ele.

Scopul lucrării este de a analiza relația dintre contabilitate și reglementările fiscale, evidențiind atât punctele lor comune, cât și diferențele care pot influența raportarea financiară și obligațiile fiscale ale unei entități. Pentru atingerea acestui scop, au fost setate unele **obiective** precum: analiza cadrului normativ a contabilității și fiscalității, identificarea principalelor provocări și neconcordanțe dintre fiscalitate și contabilitate, formularea unor concluzii bazate pe rezultatele cercetării.

Actualitatea temei constă în impactul semnificativ pe care diferențele dintre contabilitate și reglementările fiscale îl au asupra raportării financiare, impozitării și luării deciziilor economice, într-un context marcat de evoluția continuă a normelor contabile și fiscale.

Metodologia de cercetare s-a bazat pe analiza cadrului normativ pe care se bazează fiscalitatea și contabilitatea, utilizând inducția, deducția pentru a examina principiile fundamentale ale acestora. Studiul literaturii de specialitate a fost realizat prin analiza comparativă a surselor relevante pentru a evidenția diferențele între cele două domenii.

CONȚINUTUL DE BAZĂ

Analizând părerile mai multor autori precum Bajan M., Lazări L. (2020). și Păunescu M. (2015) am identificat unele convergențe și divergențe dintre contabilitate și reglementările fiscale. Un aspect important care stă la baza fiecărui domeniu este cadrul legislativ pe care acesta se bazează.

ză și instrumentele cu care operează. Pentru a prezenta o comparație mai amănunțită între principalele acte normative care guvernează aceste două domenii vom analiza Tabelul 1.

Tabelul 1. Divergențe privind reglementările legislative

Criteriul de comparare	Contabilitate	Fiscalitate
Legislația	• Legea contabilității și raportării financiare 287/2017 • Standarde Naționale de Contabilitate • Planul general de conturi contabile • Standarde Internaționale de raportare financiară	• Codul Fiscal • Codul Vamal • Legea bugetului pentru anul corespunzător • Legislație internațională

Sursa: elaborat de autor

Se poate observa că reglementările contabile și cele fiscale sunt guvernate de acte normative distincte, având obiective diferite. Contabilitatea este orientată spre raportarea financiară corectă și transparentă, bazându-se pe standarde naționale și internaționale, cum ar fi Legea contabilității și IFRS. În schimb, fiscalitatea este reglementată de Codul Fiscal și alte acte normative cu scop preponderent fiscal, vizând colectarea impozitelor și taxelor. Aceste diferențe determină în practică apariția unor ajustări și tratamente diferite pentru recunoașterea veniturilor, cheltuielilor și activelor.

Contabilitatea și fiscalitatea urmăresc obiective diferite, ceea ce determină tratamente distincte pentru recunoașterea și raportarea elementelor financiare. În timp ce contabilitatea se concentrează pe prezentarea unei imagini fidele a situației economico-financiare a entității, pe de altă parte fiscalitatea are un scop normativ și administrativ, stabilind reguli care permit statului să gestioneze într-un mod eficient alocarea resurselor în bugetul public prin colecteze impozitelor în mod optim. Aceste diferențe sunt sintetizate în Tabelul 2.

Tabelul 2. Divergențe privind obiectivul

Criteriul de comparare	Contabilitate	Fiscalitate
Obiectiv	Prezentarea unei imagini veridice a situației financiare a entității	Maximizarea veniturilor fiscale încasate în bugetul de stat

Sursa: elaborat de autor

Divergența dintre obiectivele contabilității și fiscalității derivă din nevoile diferite ale utilizatorilor lor. Contabilitatea oferă informații relevante pentru deciziile economice ale managementului entității, dar și servește ca bază de informare pentru investitori și creditorilor, punând accent pe transparență și imagine fidelă. Pe de altă parte, fiscalitatea este concepută pentru a asigura colectarea eficientă a taxelor și impozitelor de către stat, ceea ce determină reguli specifice privind calculul bazei impozabile. Aceste diferențe explică de ce rezultatele contabile și cele fiscale pot fi diferite.

În continuare, ne vom concentra asupra modului în care cele două domenii definesc și recunosc veniturile. Această analiză comparativă este esențială pentru a înțelege impactul acestor divergențe asupra raportării financiare și fiscale a unei entități. Tabelul 3 prezintă o sinteză clară a acestor diferențe.

Tabelul 3. Divergențe privind recunoașterea venitului

Criteriul de comparare	Contabilitate	Codul Fiscal
Recunoașterea venitului	Drept venit este recunoscut orice beneficiu economic primit de entitate în numele său (SNC "Venituri", pct.6)	Veniturile sunt clasificate drept impozabile și neimpozabile (Codul Fiscal al Republicii Moldova, 2025, art 18,20)

Sursa: elaborat de autor

Analizând comparativ modul în care contabilitatea și Codul Fiscal abordează recunoașterea venitului, se observă o diferență fundamentală de perspectivă Contabilitatea, cu o viziune axată pe substanța economică, extinde recunoașterea veniturilor la orice beneficiu economic primit de entitate, reflectând o imagine completă a activității sale. În contrast, Codul Fiscal operează cu o clasificare mai restrictivă, segmentând veniturile în funcție de impozitare. Această distincție nu este doar o diferență de definire, ci are implicații directe asupra modului în care veniturile sunt evaluate și impozitate, influențând deciziile financiare și strategiile de conformitate ale companiilor.

Pe lângă analiza veniturilor, un alt aspect crucial în evidențierea diferențelor dintre contabilitate și fiscalitate se regăsește în modul în care sunt tratate ieșirile de resurse ale companiei. Fie că vorbim despre costuri operaționale, investiții sau alte tipuri de cheltuieli, modul în care acestea sunt recunoscute și clasificate diferă semnificativ între cele două domenii. Pentru a ilustra aceste discrepanțe, vom analiza Tabelul 4.

Tabelul 4. Divergențe privind recunoașterea cheltuielilor

Criteriul de comparare	Contabilitate	Fiscalitate
Recunoașterea cheltuielilor	Pentru recunoașterea este necesară respectarea a două condiții: evaluarea în mod credibil și diminuarea beneficiilor economice (SNC “Cheltuieli”, pct 6)	Codul fiscal delimitează cheltuielile ca fiind deductibile și nedeductibile (Codul Fiscal al Republicii Moldova, 2025, art 24-31)

Sursa: elaborat de autor

Analiza Tabelului 4 evidențiază o diferență importantă în modul în care contabilitatea și fiscalitatea abordează recunoașterea cheltuielilor. În timp ce contabilitatea se concentrează pe reflectarea realității economice a tranzacțiilor, fiscalitatea urmărește stabilirea bazei impozabile corecte, ceea ce duce la necesitatea ajustării anumitor cheltuieli. Astfel, unele categorii de cheltuieli, deși justificate din punct de vedere contabil, necesită ajustări în scopuri fiscale. De exemplu, provizioanele pentru litigii, concedii medicale sau garanții, deși reflectă obligații potențiale ale companiei, necesită ajustări pentru a determina baza impozabilă corectă. De asemenea, amortizarea calculată prin metode alternative, cum ar fi metoda unităților de producție sau soldul degresiv, poate necesita ajustări pentru a se conforma cerințelor fiscale. Este important de menționat că aceste ajustări, care reflectă diferențele dintre tratamentul contabil și cel fiscal al cheltuielilor sunt reflectate în anexa 2D din declarația privind impozitul pe venit (VEN12). Prin urmare, o înțelegere corectă a acestor diferențe este esențială pentru o raportare fiscală precisă și pentru a evita neînțelegeri cu autoritățile fiscale.

După cum am analizat deja, divergențele dintre contabilitate și fiscalitate pot crea provocări semnificative pentru entități. Pentru a aborda aceste probleme, este esențial să se adopte o abordare strategică care să promoveze armonizarea și colaborarea între cele două domenii. Prin stabilirea unei relații armonioase între contabilitate și fiscalitate, companiile pot beneficia de o reducere semnificativă a costurilor prin evitarea penalităților și optimizarea fiscală, pot experimenta o creștere a eficienței datorită proceselor simplificate și informațiilor financiare precise, pot asigura o conformitate riguroasă cu legislația în vigoare, diminuând riscul de audituri, și, în cele din urmă, pot lua decizii strategice mai bine fundamentate, bazate pe informații financiare clare și relevante. Diagrama de mai jos ilustrează principalele direcții în care se poate acționa pentru a îmbunătăți relația dintre contabilitate și fiscalitate:

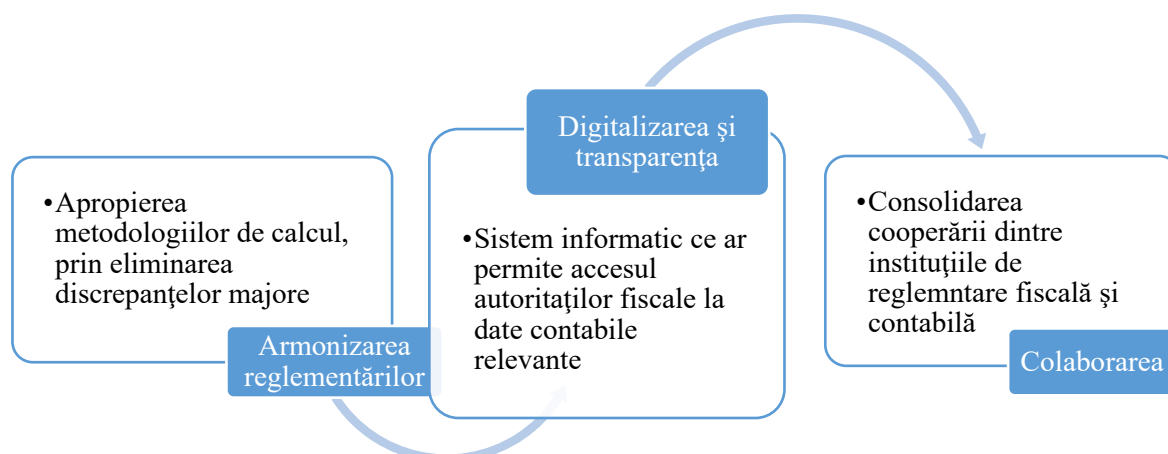

Figura 1. Direcții de armonizare între fiscalitate și contabilitate

Sursa: elaborat de autor

După cum se observă în diagramă, digitalizarea și transparența joacă un rol crucial în acest proces. Implementarea unui sistem informatic integrat ar permite autorităților fiscale să acceseze date contabile relevante, facilitând astfel un control mai eficient și reducând riscul de erori sau fraude. În plus, apropierea metodologiilor de calcul și armonizarea reglementărilor ar contribui la eliminarea discrepanțelor majore dintre contabilitate și fiscalitate. Nu în ultimul rând, consolidarea cooperării dintre instituțiile de reglementare fiscală și contabilă este esențială pentru a asigura o abordare coerentă și uniformă în aplicarea legilor și standardelor.

CONCLUZII

Această cercetare subliniază importanța unei înțelegeri clare a diferențelor dintre contabilitate și reglementările fiscale, evidențiind impactul acestor diferențe asupra raportării financiare, impozitării și luării deciziilor economice. Într-un context în care normele contabile și fiscale sunt în continuă evoluție, o analiză comparativă detaliată a acestor două domenii este esențială pentru a asigura o raportare financiară corectă și eficientă, precum și pentru a minimiza riscurile fiscale și a optimiza performanța financiară a companiilor. Prin identificarea și analiza divergențelor, această lucrare oferă idei pentru dezvoltarea unor strategii de armonizare și cooperare între contabilitate și fiscalitate, contribuind la o mai bună înțelegere și gestionare a relației complexe dintre aceste două domenii.

REFERINȚE

1. Bajan, M., & Lazari, L. (2020). *Relația dintre contabilitate și fiscalitate: conectare și deconectare*. ASEM
2. Codul fiscal al Republicii Moldova nr. 1163 din 24.04.1997 conform OMF nr. 48 din 12.03.19, MO101-107/22.03.19, SNC „Venituri”, SNC „Cheltuieli”
3. Legea contabilității și raportării financiare nr. 287 din 15.12.2017.
4. Paunescu, M. (2015). Recunoasterea si masurarea veniturilor. Principii contabile vs. reguli fiscale în cazul societăților românești. *Audit Financiar*, 13(1), 15.
5. Standardele Naționale de Contabilitate aprobate prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr.118 din 06.08.2013, modificate

Coordonator științific: BERGHE Nadejda, dr., conf. univ.,
Academia de Studii Economice din Moldova
Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61, www.ase.md
e-mail: berghe.nadejda@ase.md